

QUÈ ÉS UNA COOPERATIVA?

e/s **economia social**
Ateneu Cooperatiu Barcelonès Nord

PER QUÈ COOPERATIVA?

La cooperativa és una bona eina per a crear col·lectivament una economia basada en les persones, i no en el capital. Té la finalitat de satisfer les necessitats dels qui la componen—siguin de tipus laboral, social o cultural—, i posa en pràctica els valors cooperatius del respecte mutu, la solidaritat, la responsabilitat i el treball col·lectiu, entre d'altres.

L'impuls cooperativista prové del desig de realització personal i de les idees pròpies conjuntament amb el dels altres mitjançant l'autoorganització del treball i de l'activitat. L'autogestió

dels ritmes i els temps, de les necessitats personals, de la presa de decisions i l'autoregulació de les relacions internes fan que la cooperativa possibiliti l'aprenentatge i el creixement personal i col·lectiu.

La cooperativa no té com a finalitat el lucre de l'empresa capitalista, sinó la dignitat i la satisfacció dels qui la constitueixen, així com la sostenibilitat econòmica, social i mediambiental del projecte.

Qualsevol activitat econòmica pot ser cooperativitzada: la producció, la distribució o la comercialització de productes i serveis; el consum o l'estalvi tot és susceptible de ser autogestionat!

COM FUNCIONA?

Les cooperatives són estructures econòmiques autònomes, formades per dues o més persones, que poden ser sòcies de treball, de consum o de serveis, en funció de l'activitat de la cooperativa. Es diferencien de les empreses mercantils o capitalistes bàsicament en **tres àmbits**:

CONTROL DEMOCRÀTIC

Una persona, un vot. Les decisions a la cooperativa, des de les estratègiques fins a les quotidianes, cal que siguin preses en assemblea general dels i les sòcies, amb independència del capital aportat. La cooperativa estableix els seus mecanismes de decisió essencials, l'assemblea i el consell rector, i també d'altres

de quotidians, com els grups de treball o les comissions.

PROPIETAT COL·LECTIVA

Les persones sòcies participen econòmicament de la cooperativa amb l'aportació de capital, que passa a ser el capital social del projecte. La participació econòmica garanteix la propietat col·lectiva dels mitjans i recursos de la cooperativa.

REPARTIMENT EQUITATIU DELS EXCEDENTS

Els excedents de la cooperativa es reparteixen entre les persones sòcies, en el cas de les cooperatives amb afany de lucre, però no tots són repartibles. Cal destinar una part en la consolidació de la cooperativa, i també en la formació de les persones i en activitats de promoció del cooperativisme o d'interès comunitari.

COM S'ORGANITZA?

Les cooperatives són organitzacions que s'autogestionen en el seu funcionament i s'autoregulen, ja sigui de manera informal o formal.

Tot i no ser obligatori per la constitució d'una cooperativa, és recomanable fer sessions per a definir entre totes la forma d'organització de l'activitat col·lectivitzada, i concretar-la en el Reglament de Règim Intern. És el document que regula la vida interna de la cooperativa, un recull de les pràctiques i normes de funcionament intern i l'organització funcional. Té caràcter potestatiu i no requereix d'escriptura pública ni inscripció en el Registre.

Un projecte cooperatiu no funcionarà exclusivament si és viable econòmicament: cal

donar importància i centralitat també a la sostenibilitat de la vida humana i emocional de les persones membres, en tant que subjectes amb necessitat diverses dins i fora del grup, i interdependents les unes amb les altres en el funcionament regular del projecte.

Posar l'atenció en una organització que sigui corresponsable amb el dret i la responsabilitat de cura, visibilitzi les diferents tasques i procuri que siguin repartides equitativament, on l'accés a la informació sigui fluid i transparent i on l'organització faci un esforç en la gestió de poder i en les emocions contribueix a crear un paradigma organitzatiu solidari que afavorirà la sostenibilitat vital del projecte.

QUINS TIPUS DE COOPERATIVES HI HA?

SEGONS LA SEVA ACTIVITAT:

Les cooperatives poden ser agràries, de treball associat, de consum, mixtes (abans integrals), d'habitatge i de serveis, dins les quals cal destacar les d'ensenyament, salut i serveis financers.

Aquestes són les tipologies reconegudes per la llei de cooperatives, però cal pensar que la cooperació i els

procediments cooperatius es troben presents en molts més àmbits de la quotidianitat social.

SEGONS LA SEVA ESTRUCTURA SOCIAL:

Les cooperatives es poden distingir segons la seva complexitat estructural: poden ser de primer grau o segon grau (que agrupen a cooperatives) o grups cooperatius, en els que poden cohabitar fórmules cooperatives amb d'altres formes de societats.

COM ES POSA EN MARXA?

• Elaboració del pla d'empresa o del disseny del projecte, en el que cal estudiar els objectius i la seva viabilitat.

• Redacció del Règim Intern

• El Registre Territorial de Cooperatives (RTC) cal que doni el vistiplau a la denominació que es vol donar a la cooperativa, que queda reservat, i atorgar una personalitat jurídica provisional.

• Celebració de l'Assemblea General de Sòcies de la cooperativa, on s'aproven tots els documents elaborats prèviament i on redactarem i signarem l'Acta de constitució.

• Presentació davant el notari de tota la documentació

oficial i de les aportacions al capital social que prèviament s'ha d'haver ingressat en un compte corrent comú.

• Sol·licitud de Nif provisional a Hisenda.

• Donar d'alta a l'Agència Tributària les activitats econòmiques que realitzarà la cooperativa. Aquesta activitat es realitzarà a la seu social de la cooperativa, que haurà de tenir les llicències i permisos necessaris atorgats per les diferents administracions. Caldrà també demanar l'exempció de pagament de l'IAE que correspon a les cooperatives.

• Lliurament de tota la documentació al RTC que, prèvia verificació i comprovació, inscriurà la nova cooperativa al registre corresponent.

RECURSOS COOPERATIUS

- > **Xarxa d'Economia Solidària Barcelonès nord (XES)**
<http://xarxeslocals.xes.cat/xarxa-local/barcelones-nord>
- > **PAM A PAM. Mapa d'economia solidària**
<http://pamapam.org>
- > **Fundació Roca i Galès. Promoció i difusió del cooperativisme a Catalunya.**
[www.rocagales.org](http://rocagales.org)
- > **Xarxa d'Ateneus Cooperatius de Catalunya**
<http://aracoop.coop/ateneus-cooperatius/>
- > **Federació de Cooperatives de Treball de Catalunya**
www.cooperativest treball.coop
- > **Confederació de Cooperatives de Catalunya**
www.cooperativescatalunya.coop
- > **Programa AraCoop. Departament de Treball, Afers Socials i Famílies.**
www.aracoop.coop
- > **Ajuntament de Barcelona. Economia Social i Solidària.**
<http://ajuntament.barcelona.cat/economia-social-solidaria/ca>
- > **Coop57. Serveis financers ètics i solidaris.**
www.coop57.coop
- > **FIARE. Serveis**
www.fiare.org

Coordinació AteneuBnord

Anna Abellan
Tel. 610 381 771

Per a més informació i consultes ens pots trobar a:

- 🌐 www.ateneubnord.cat
- ✉ coordinacio@ateneubnord.cat
- 👍 @ateneubnord
- 🐦 @ateneubnord
- 📷 @ateneubnord
- 📺 ateneubnord

Imprès sobre paper 100% reciclat que requereix menys aigua i permet realitzar una reducció considerable del consum d'energia respecte a un paper de fibra verge.

Continguts: Coòpolis, Ateneu Cooperatiu de Barcelona

Promou:

Generalitat de Catalunya
Departament de Treball,
Afers Socials i Famílies

Amb el finançament de:

MINISTERIO DE TRABAJO Y ECONOMIA SOCIAL
SEPE

LA COOPERATIVA

Una eina per a crear una altra economia

Respecte

Suport mutu

Solidaritat

Respecte per l'entorn

Transparència

Creixement col·lectiu

Empoderament

Les persones per sobre del capital

APRENENTATGE PERSONAL I SOCIAL

La cooperació permet desenvolupar vincles basats en el respecte, la dignitat, la igualtat i la responsabilitat

REPARTIMENT EQUITATIU

Reforçament de la cooperativa
Bestretes dels socis i sòcies treballadores
Formació de les persones membres
Projectes d'intercooperació
Difusió del cooperativisme

PROPIETAT COL·LECTIVA

L'aportació del capital social és una garantia d'equitat en la propietat del projecte, que no és individual sinó de la cooperativa

AUTOORGANITZACIÓ DE L'ACTIVITAT

INTERCOOPERACIÓ

El treball solidari entre projectes, en grup o en xarxes, permet compartir recursos i aconseguir objectius més amplis

MERCAT SOCIAL

Construcció d'una economia social i solidària en què l'intercanvi de béns i serveis estigui basat en pràctiques equitatives, justes i responsables

ARRELAMENT AL TERRITORI

Les cooperatives poden esdevenir nodes d'articulació comunitària participant en estructures federatives, moviments socials i xarxes locals des d'on impulsar transformacions socials practicables i reproduïbles

CONTROL DEMOCRÀTIC

Mitjançant la igualtat en la presa de decisions, les persones associades decideixen sobre el present i futur de la cooperativa garantint la responsabilitat en la gestió i la participació

Especulació

Competència

Vulnerabilitat

Habitatge inaccessible

Jerarquia

Explotació laboral

Precarietat

Corrupció

El capital per sobre de les persones

ELS PRINCIPIS COOPERATIUS

ADHESIÓ VOLUNTÀRIA I OBERTA

No es pot fer cap mena de discriminació per motius de gènere, raça o condició social

CONTROL DEMOCRÀTIC

Mitjançant l'assemblea, els i les sòcies controlen el devenir de la cooperativa amb el mateix dret a vot per a totes

PARTICIPACIÓ ECONÒMICA

Equitativa per part de totes les persones en la seva aportació al capital social. Els beneficis de l'activitat cooperativitzada no seran totalment divisibles entre els socis, ans que una part serà reinvertida en la pròpia cooperativa, en la formació dels i les sòcies o en projectes d'intercooperació o de difusió del cooperativisme

AUTONOMIA I INDEPENDÈNCIA

La cooperativa ha de dependre només dels i les seves sòcies. En cas que s'entri en acords amb altres organitzacions o es permeti l'entrada de capital aliè a la cooperativa, aquesta ha d'establir mecanismes de control democràtic per mantenir la seva autonomia

EDUCACIÓ, FORMACIÓ I INFORMACIÓ

S'ha de proveir a les persones sòcies de tots els elements formatius i pedagògics per entendre què és i com funciona una cooperativa, així com per preservar en la seva professionalitat.

Cal també assegurar que en els processos de presa de decisions, totes les persones implicades posseeixen la mateixa i suficient informació

INTERCOOPERACIÓ

Les cooperatives no són ens aïllats entre si, sinó que cal que estableixin lligams i ponts entre elles. Afavorir els processos de treball i de coordinació amb altres cooperatives és una acció imprescindible en la construcció d'una societat més igualitària

INTERÈS PER LA COMUNITAT

Com tota entitat, les cooperatives es troben ubicades en un territori. Aquestes han de treballar per donar-se a conèixer i per difondre els valors i les pràctiques cooperatives i relacionar-se amb projectes similars al territori